

248

2500-2503

VI. Igazság, szépség és szakrális művészet

2500 A jó megtételét érdek nélküli lelki élvezet és erkölcsi szépség kíséri. Hasonlóképpen az igazság lelki szépség ragyogását és örömét hozza magával. Az igazság önmagától szép. Az értelemmel fölruházott embernek szüksége van a szó igazságára, a teremtetlen és teremtetett valóság megismerésének értelmes kifejezésére; de az igazságnak más, kiegészítő emberi formái is lehetnek, mindenekelőtt olyankor, amikor szóval elmondhatatlan valóságokról -- az emberi szív mélységeiről, a lélek szárnyalásáról, Isten misztériumáról -- van szó. Isten, még mielőtt az igazság szavaival kinyilatkoztatta volna magát az embernek, a Teremtés -- az Ő Igéjének, Bölcsességének műve -- egyetemes nyelven nyilatkoztatja ki magát: az egész világ rendjéből és harmóniájából -- amit a gyermek és a tudós egyformán föl tud fedezni --

"a teremtmények nagyságából és szépségéből ezek Teremtője megismerhető" (Bölcs 13,5), "mert a szépség elve és szerzője teremtette őket" (Bölcs 13,3).

"A bölcsesség Isten erejének lehelete és a Mindenható dicsőségének tiszta kicsordulása; ezért nem érheti soha semmi folt. Az örök világosság tükröződése, Isten tevékenységének makula nélkül való tükre és jóságának képmása." (Bölcs 7,25--26) "Ékesebb a napnál és fönségesebb minden csillagképnél. Ha a világossághoz hasonlítjuk, még annál is különb, mert azt fölváltja az éjszaka, a bölcsességgel szemben azonban tehetetlen a gonoszság." (Bölcs 7,29--30) "Beleszerettem az Ő szépségébe" (Bölcs 18,2).

2501 Az "Isten képmására teremtetett ember" műalkotásainak szépsége révén is kifejezésre juttatja a Teremtő Istenhez fűződő kapcsolatának igazságát. A művészet ugyanis sajátosan emberi kifejezési forma; az életszükségletek kielégítésére való törekvéseken túl, ami minden élőlény közös adata, az ember belső gazdagságának érdek nélküli túlcsoordulása. Mint a Teremtő által ajándékozott tehetség és az emberi erőfeszítés gyümölcse, a művészet a gyakorlati bölcsesség egy formája, mely összekapcsolja a megismerést és azt a törekvést, hogy a valóság egy igazságát a látható vagy hallható formában fejezze ki. Így a művészet, amennyiben a dolgok igazságából és szeretetéből merít inspirációkat, bizonyos hasonlóságot hordoz Isten teremtő tevékenységével. Mint bármely más emberi tevékenység, a művészet sem teljesen öncélú, hanem az ember végső céljára irányul és tőle nyeri nemességét.

2502 A szakrális művészet akkor igaz és szép, amikor megfelel sajátos hivatásának: a hitben és az imádásban fölidézi és dicsóítja Isten transzcendens misztériumát; az Igazság és Szeretet nagyszerű szépségét, mely megjelent Krisztusban, aki "dicsőségének kisugárzása és lényegének képmása" (Zsid 1,3), akiben "benne lakik testi formában az istenség egész teljessége" (Kol 2,9); a Boldogságos Szűz Máriában és az angyalokban és a szentekben tükröződő lelki szépséget. A hiteles szakrális művészet elvezeti az embert a Teremtő és Megváltó, Szent és Megszentelő Isten imadására és szeretetére és az imádságra.

2503 Ezért a püspököknek személyesen vagy megbízottaik által azon kell lenniük, hogy támogassák a régi és modern szakrális művészet minden formáját, és ugyanilyen buzgósággal kell távol tartaniuk a liturgiától és a kultikus épületektől mindazt, ami a hit igazságának és a szakrális művészet hiteles szépségének nem felel meg.